

Силабус курсу

Управління ризиками

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітня програма «Геодезія і землеустрій»

Рік навчання: IV, Семестр: VIII

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.е.н., доцент Андрій БУТОВ

Контактна інформація

andrewbutik@yahoo.com, +380673528681

Опис дисципліни

Дисципліна “Управління ризиками” спрямована на формування у студентів вмінь застосовувати сучасні технології та інструменти управління у різних сферах менеджменту; використовувати знання з головних питань теорії прийняття рішень з урахуванням економічного ризику, реалізація яких потребує удосконалення або перегляду стратегії діяльності суб’єктів управління; оволодіння знаннями методів оцінки ризиків, які дають змогу визначити рівень конкретного виду ризику за певним напрямом підприємницької діяльності та запропонувати конкретні шляхи його зниження, а також на набуття навиків діагностування ризиків та обставин, що їм передують та передбачення потенційних втрат підприємства внаслідок настання ризикованих ситуацій та вивчення методики прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	1. Ризик та його ключові характеристики	вивчити сутність ризику та його різновиди, зрозуміти особливості управління в умовах невизначеності, засвоїти функції ризику та переваги його застосування в умовах конкурентної боротьби	тестування
2 / 1	2. Теоретичні засади управління ризиками.	засвоїти особливості управління ризиками в Україні та світі, узагальнити фактори ризику в Україні, простежити еволюцію управління ризиками.	тестування
2 / 1	3. Управління ризиком на підприємстві	засвоїти методику виявлення та управління ризиками, набути навичок виявлення ризиків, зрозуміти особливості фінансування ризиків	опитування

2 / 1	4. Етапи реалізації програми управління ризиками на підприємстві	засвоїти методику формування програми управління ризиками, навчитися визначати відповідальних за ризики і забезпечувати організацію управління ризиками	тестування
2 / 1	5. Операційний ризик-менеджмент	Навчитися ідентифікувати особливості операційних ризиків та управляти ними	тестування
2 / 1	6. Ризик менеджмент у сфері фінансів і кредиту	зрозуміти сутність та особливості фінансових ризиків, принципи управління ними і показники їх стану, засвоїти використання методів управління фінансовими ризиками.	тестування
2 / 2	7. Управління ризиками і маркетинг	вивчити принципи та методи управління ризиками в сфері маркетингу, навчитися ідентифікувати споживчі ризики і розробляти маркетинговий комплекс із врахуванням ризиків	тестування
2 / 2	8. Управління ризиками у сфері зовнішньоекономічної діяльності	засвоїти особливості управління ризиками в сфері зовнішньоекономічної діяльності	Модуль
2 / 2	9. Прийняття управлінських рішень в умовах ризику та невизначеності.	засвоїти методику прийняття управлінських рішень в умовах ризику і невизначеності, закріпити теоретичні знання і розвинути практичні навички використання експертних методів в управлінні ризиками	опитування
2 / 1	10. Кількісний аналіз проектних ризиків і можливості їх комп'ютерного моделювання.	засвоїти методику кількісного аналізу і комп'ютерного моделювання ризиків	тестування
2 / 1	11. Використання спеціалізованого програмного забезпечення у сфері ризик менеджменту.	засвоїти методику кількісного аналізу і комп'ютерного моделювання ризиків, закріпити теоретичні знання і набути практичних навичок розробки дерева рішень та імітаційного моделювання.	РКР
2 / 2	12. Психологічні аспекти прийняття економічних рішень в умовах невизначеності та ризику	зрозуміти та освоїти психологічні аспекти управління ризиками.	КПІЗ

Літературні джерела

1. Балджи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання : навчальний посібник. Харків: Промарт, 2015. 300 с.
2. Вітлінський В. В. Ризикологія в економіці та підприємстві: Монографія. К.: КНЕУ, 2014. 480 с.
3. Економічний ризик: методи оцінки та управління : навч. посібник / [Т. А. Васильєва, С. В. Леонов, Я. М. Кривич та ін.] ; під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2015. 208 с.

4. Загурський О. Управління ризиками. К.: Університет Україна, 2016. 244 с.
5. Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Карпов А.В. Економічний ризик та методи його вимірювання : навчальний посібник. Одеса, 2017. 200 с.
6. Лісовська Ю. Кібербезпека. Ризики та заходи. К.: Кондор, 2019. 272 с.
7. Логвінова О. П., Семененко І. М. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: навч. посіб. Х. : Вид-во «Лідер», 2015. 370 с.
8. Матвійчук А. В. Аналіз і управління економічним ризиком: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2015. 224 с.
9. Мостенська Т., Шинкарук Л. Інвестиційний менеджмент. Навчальний посібник. К. Кондор, 2017. 308 с.
10. Посохов І. М. Управління ризиками у підприємстві: навчальний посібник. Харків : НТУ «ХПІ», 2015. 220 с.
11. Ризик у ринковій економіці: навч. посіб. за ред .Т. Є. Андрєєва, Т. Е. Петровська. Харків: Бурун Книга, 2015. 128с.
12. Свед М. Мислення за принципом Чорної скриньки. Як звести ризик до мінімуму. К. КМ-БУКС, 2018. 464 с.
13. Стрельбіцька Н. Є. Становлення та розвиток міжнародних стандартів управління ризиками. *Вісник КНТЕУ*. 2015. № 6. С. 84-93.
14. Сулим М., Пенцак О. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: «Новий світ 2000», 2015. 330 с.
15. Талєб Н.Н. Шкура у грі. К.: Наш формат, 2019. 432 с.
16. Теоретико-методологічні основи аналізу та врахування господарського ризику в діяльності підприємств : Монографія ; керівник авт. кол. проф. Н.С.Скопенко. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 301 с.
17. Управління ризиками на підприємствах харчової промисловості : Монографія ;; керівник авт. кол. проф. І.В.Федулова. К. : ЦП «Принтцентр», 2016. 321 с.
18. Управління фінансовими ризиками : навч. посібник / Куцик П.О., Васильців Т.Г., Сороківський В.М., Стефаняк В.І., Сороківська М.В. Львів : Растр-7, 2016. 318 с.

Додаткова:

19. Андрєєва Т. Є., Петровська Т. Е. Ризик у ринковій економіці: навч. посіб. Харків: Бурун Книга, 2015. 128с.
20. Білорус О. Г. Економічна система глобалізму. К.: КНЕУ, 2013. 360 с.
21. Вітлінський В. В., Верченко П. І., Сігал А. В., Наконечний Я. С. Економічний ризик: ігрові моделі: навч. посіб. за ред. В. В. Вітлінського. К.: КНЕУ, 2012. 448 с.
22. Донець Л. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків. К. ЦУЛ, 2012. 464 с.
23. Івченко І. Ю. Економічні ризики: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2014. 304 с.
24. Канеман Д. Думай медленно... решай быстро. М.: АСТ, 2014. 653 с.
25. Коваленко В. Фінансові ризики та шляхи їх мінімізації. Правовий аспект. К.: Знання, 2011. 320 с.
26. Ковальчук Т. Макроекономічні ризики. Класифікаційні ознаки, способи виміру, шляхи мінімізації. К.: Знання, 2012. 301 с.
27. Кривов'язюк І., Смерічевський С. Кулик Ю. Ризик-менеджмент логістичної системи машинобудівних підприємств. К.: Кондор, 2014. 288 с.
28. Лук'янова В. Економічний ризик: навч. посіб. К.: Академвидав, 2007. 464 с.
29. Міжнародний стандарт управління ризиками Федерації Європейських Асоціацій Ризик-менеджерів. - Режим доступу : a-risk-management-standard-english-version
30. Примостка Л. Управління банківськими ризиками. К. КНЕУ, 2009. 600 с.

31. Сергєєва О., Донець Л. Шепеленко О. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків. К.: ЦУЛ, 2012. 472 с.
32. Сорока П., Сорока Б. Аналіз, моделювання та управління ризиками. К.: Університет Україна, 2011. 270 с.
33. Сохацька О. М. Біржова справа. Підручник. 2-ге вид. змін. й доп. Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. 632 с.
34. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент. Теорія та практика: навч. посіб. К.: ІВЦ Політехніка, 2014. 200 с.
35. Ястремський О. І. Моделювання економічного ризику. К.: Либідь, 2012. 176 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-8) - тести, теоретичні і практичні питання	30
Модуль 2 (теми 1-12) - ректорська контрольна робота	40
Модуль 3 КПІЗ (теми 1-12) - індивідуальна письмова робота	30

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом